

TOPONIMUL "OBCINA" - O ABORDARE GEOGRAFICĂ¹

(Le toponyme "Obcina" - une approche géographique)

Ioan Iosep

Studiile din trecut (**E. Grigorovitz**, 1908; **Marele dicționar geografic al României**, vol. IV, 1901; **I. Iordan**, 1963 ș.a.) au acreditat ideea că toponimul "Obcina", fără să aibă, totuși, o frecvență prea mare, este specific Bucovinei, și că numai sporadic se întâlnește în unele regiuni limitrofe. În ce privește apelativul "obcina", informațiile sunt chiar mai sumare, reducându-se, practic, la informația vagă oferită de **Dicționarul enciclopedic ilustrat** (1926-1931) conform căreia el ar fi înregistrat în Moldova, Bucovina și Transilvania.

În realitate, după o minuțioasă muncă de inventariere (**I. Iosep**, 1993), dar pe care o considerăm - cel puțin la nivelul microtoponimiei - departe de a fi completă, am putut preciza că numele de locuri "Obcina", însoțit, de regulă, de apelativul din care provin, sunt într-adevăr specifice Bucovinei, respectiv diferitelor subunități geografice ale acesteia, dar că au o frecvență mult mai mare decât s-a crezut până acum și că se întâlnesc, cu o frecvență notabilă, și în numeroase alte regiuni geografice, unele vecine Bucovinei, altele - situate departe de aceasta (Tabel I).

În total, am înregistrat și localizat pe hartă (Fig. 1) 241 toponime, dintre care marea majoritate sunt geomorfonime și doar câteva au calitatea de hidronime, fitonime, oiconime, hodonime (**I. Iosep**, 1993, Anexa I). Pe baza lor, ca și prin precizarea arealelor de circulație a apelativului, se poate considera că toponimul "Obcina" - îndeosebi formele microtoponimice, de regulă neconsemnate pe hărți - există sau au existat și în alte regiuni ale României.

De asemenea, am putut inventaria, în măsura în care mijloacele noastre de investigare ne-au permis, peste 70 de cazuri în nordul Bucovinei (astăzi în R. Ucraina), în raza satelor românești sau locuite majoritar de români (**I. Iosep**, 1993, p. 107-108), dar dispunem de informații conform cărora el există și în Munții Beskizi și Tatra, foarte probabil legat de vechile migrații românești (**N. Drăganu**, 1933; **Șt. Meteș**, 1977; **Mara Popp**, 1936).

Semnificația apelativului "obcina"

Marea majoritate a celor care s-au ocupat de această problemă sunt de acord că sensul primar al apelativului va fi fost cel de "comunitate, proprietate comună, devălmășie" (< v. slav. obistina), dar cu timpul s-a deformat, căpătând o tentă pronunțat geomorfologică

¹ Comunicare susținută în cadrul *Seminarului geografic "Dimitrie Cantemir"*, Iași, 1991. Ținând cont de interesul istoric al problemei, ea a fost ulterior publicată, într-o formă dezvoltată (23 pagini), în *Anuarul Muzeului Bucovinei*, vol. XVII - XIX, 1990 - 1992. Pentru a oferi totuși concluziile noastre și geografilor interesați, prezentăm de această dată într-o revistă de profil geografic - nota rezumativă de față, într-o abordare specifică geotoponimiei.

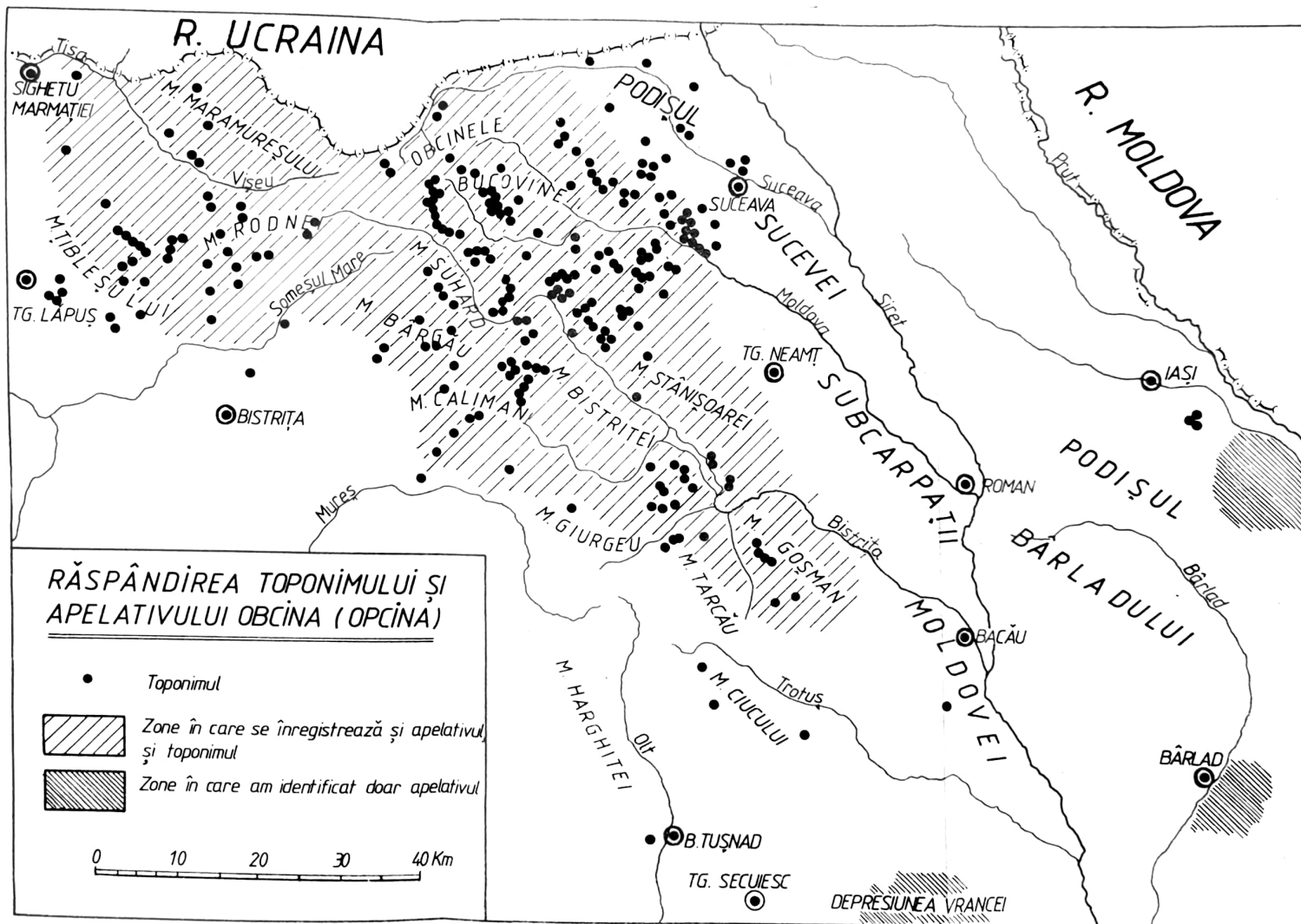
(Fig. 2,3,4), adesea cu rol de limeonim - limită, hotar (I. Iordan, 1963, p.522; E. Petrovici, 1970, p.189), "cumpănă de ape în regiunile muntoase și deluroase" (T. Porucic, 1931, p.25), "culme sau coamă muntoasă prelungă, teșită, care continuă lanțul de munți de la un pisc la altul și pe care se poate umbla cu carul" (A. Candrea, Gh. Adamescu, 1926-1931, p.869), "culme de deal sau munte care desparte două văi și, implicit, moșiile satelor de pe văile respective", (E. Petrovici, 1970, p.189), "culme muntoasă accesibilă circulației" (Gh.

Tabel I. Frecvența toponimului *Obcina*, pe regiuni geografice

Nr. crt.	Regiunea geografică	Nr. cazuri
1.	Culmea Brezei și Depr. Lăpușului	4
2.	Depr. și M. Maramureșului	9
3.	M. Țibleș	17
4.	M. Rodnei	13
5.	M. Suhard	4
6.	M. Țibău	2
7.	Obcinele Bucovinei	47
8.	M. Bârgău	4
9.	M. Călimani și Depr. Dornelor	12
10.	M. Giumalău	7
11.	M. Rarău	7
12.	M. Stănișoarei	40
13.	M. Bistriței	15
14.	M. Ceahlău	10
15.	M. Giurgeu	1
16.	M. Harghita	1
17.	M. Ciuc	3
18.	M. Tarcău	4
19.	M. Goșmanu	6
20.	Subcarpații Moldovei	1
21.	Podișul Sucevei	31
22.	Podișul Bârladului	3
TOTAL		241

Năstase, citat de **N. Barbu**, 1976, p.7), "drum pe vârful unui munte" (T. Papahagi, 1925, p. 228 - dar explicația nu concordă cu sensul geomorfologic din poeziile reproduse anterior de el însuși), "formă de relief ușor diferită de munții propriu-ziși" ("munți și opcini" - **S.F.Marian**, 1895, p.6). Câteva documente austriece din secolele XVIII - XIX precizează tot accepțiile de "spinare, culme muntoasă și hotar" : "obcina - Rücken, Bergrücken, Rücken des Birkenwalde" și "obtsina, obcina - ein die Grenze bildender Bergrücken".

Sensul apelativului este pe larg explicat într-o veche și cu atât mai valoroasă lucrare (C. Conachi, Poezii, alcătuirii și tălmăcirii, 1887), citată de **P. Poghiric** (1972): "obcină este aceea care desparte obârșiile apelor curgătoare, unele din față, către o apă mare, și altele,

din cealaltă față, către altă apă mare"; "obcina desparte hotare de moșii la cele mai multe locuri"; "culmi de deal sînt vîrfurile care despart pîraie, cu osebite că acele pururea curg și se varsă tot în aceeași apă mare și că culmile sînt pururea pornite din opcină".

E. Grigorovitz (1908, Nota introd., p. I), neculegînd toponimia direct din teren, ci de pe hărți și alte izvoare oficiale austriece, propune o etimologie aberantă: "Obcina sau Wipczina - plai, poiană; de la termenul slav ovca, wiuca - oaie" (!). Putem fi de acord doar

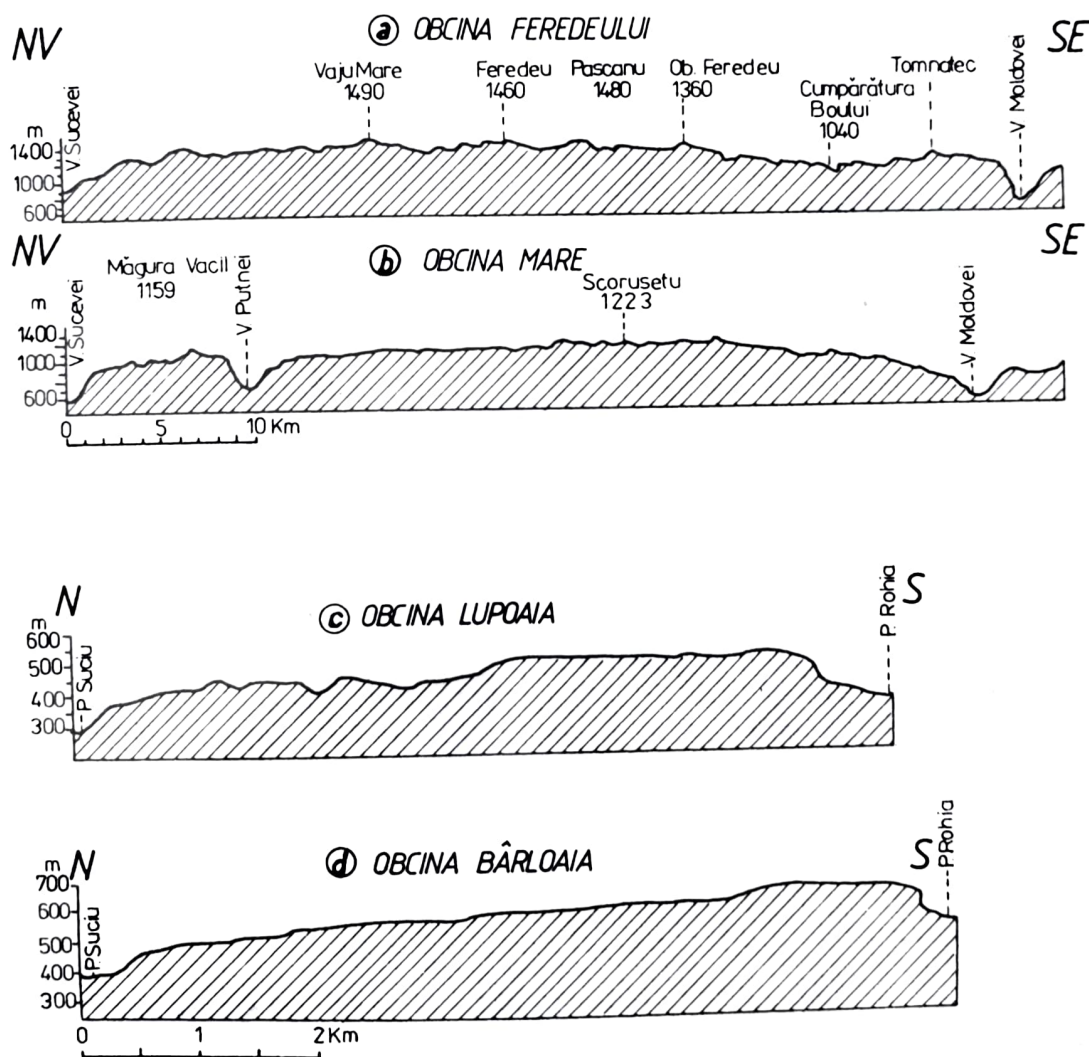

Fig. 2. "Stilul" reliefului de tip obcine. **Profile longitudinale** prin Obcinele Bucovinei (a, b - după N. Barbu, 1976) și Obcinele Lăpușului (c, d - realizate de autor)

cu ideea că toponimele "Wipczyina", "Wipczynka", "Wipczenka", întîlnite în nordul Obcinelor Bucovinei și Carpații Păduroși, fac parte într-adevăr din familia toponimului "Obcina", ca forme corupte ale acestuia, rezultate prin preluare și deformare de către ucraineni și huțuli, iar prin intermediul acestora - și de austrieci.

S-ar părea că între accepția veche ("proprietate devălmașă") și cele ulterioare ("culme muntoasă sau deluroasă, cumpănă de ape, hotar") să fie o mare deosebire. În realitate, așa cum remarcă I. Iordan, singurele regiuni în care s-ar fi putut păstra accepția

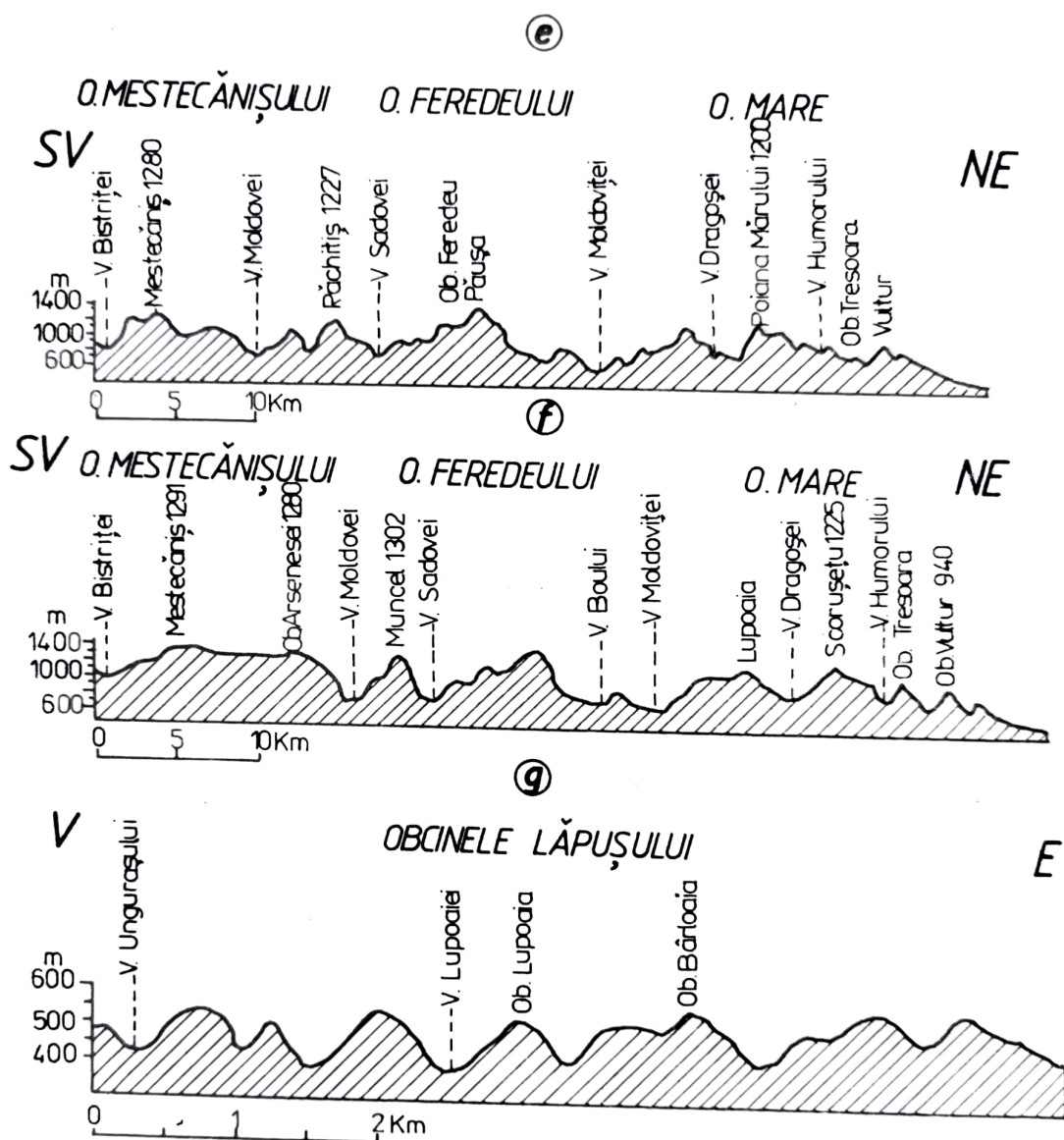

Fig. 3. "Stilul" reliefului de tip obcine. **Profile transversale** prin Obcinele Bucovinei (e, f - după N. Barbu, 1976) și Obcinele Lăpușului (g - realizate de autor)

de "proprietate comună, devălmășie", sunt regiunile muntoase sau deluroase mai greu accesibile, unde infiltrarea marilor proprietari a fost mai dificilă și a întâmpinat o dărză rezistență din partea răzeșilor. Ele au conservat în mod firesc termenul "*opcină* - *obcină*", dar treptat sensul lui s-a deformat datorită unui fapt ușor de înțeles: inițial, pășunile, apele de pe obcină erau folosite în comun de locuitorii satelor de pe cele două văi adiacente acestora, încât denumirea modului de folosire a terenului a fost transferată treptat asupra formei de relief.

Câteva precizări cu privire la răspândirea toponimului și apelativului, pe regiuni geografice

În **Culmea Brezei și Depresiunea Lăpușului**, în vecinătatea satului Suciul de Jos, se găsesc mai multe culmi domoale, joase, prelungi, paralele între ele, ale căror nume sunt pe deplin justificate (Fig.2,3,4).

În **Depresiunea și Munții Maramureșului** toponimul este dublat de apelativ, semnificând "forme de relief relativ înalte, adesea împădurite, expuse vânturilor" (T. Papahagi, 1925, p. 26, 32, 116, 206, 228).

În **Munții Rodnei** toponimul desemnează în general culmi cu poziție periferică, dar totuși destul de înalte (1.000 - 1.400 m).

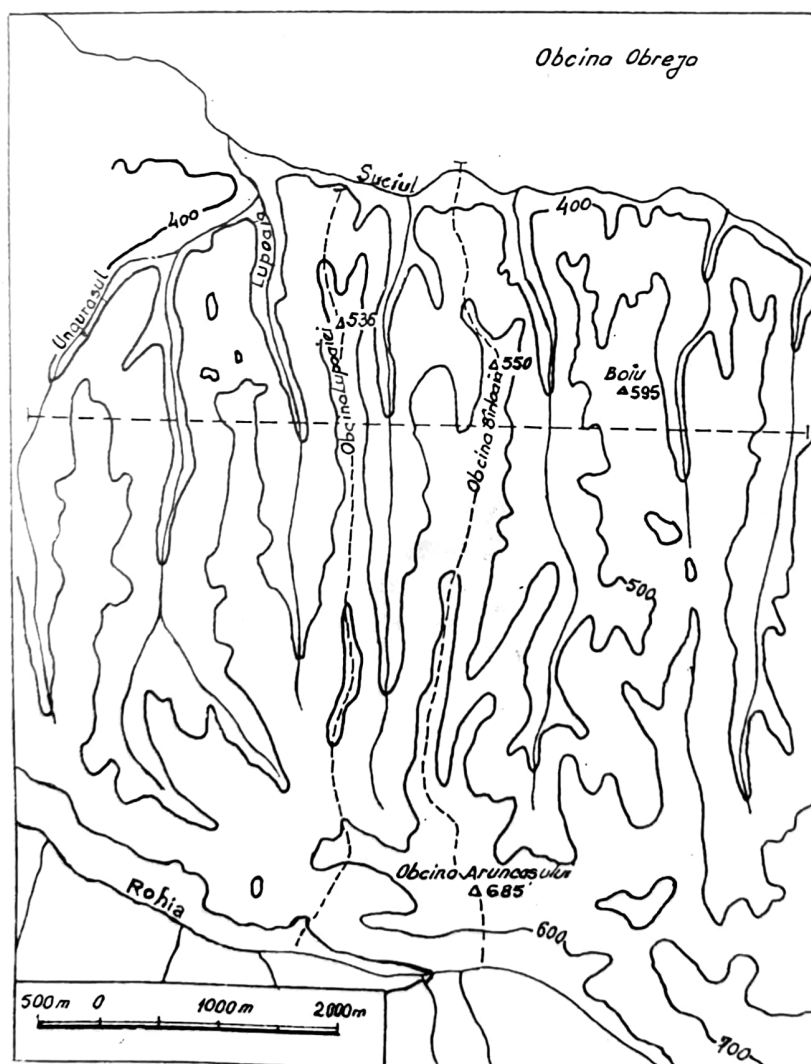

Fig. 4. Configurația specifică a curbelor de nivel într-o zonă cu relief de tip obcine (Obcinele Lăpușului). Liniile întrerupte marchează aliniamentele profilelor redată în fig. 2(c, d) și fig. 3(g).

În ce privește **Munții Țibleș**, frecvența mare a toponimului, respectiv a reliefului de tip obcină, pare să fie legată de extinderea formațiunilor sedimentare cutate (fliș transcarpatic), asemănătoare celor din estul Carpaților Orientali.

În **Munții Suhardului** toponimul se înregistrează de 4 ori, venind în sprijinul denumirii **Obcina Suhardului**, folosită de **N. Popp** (1972). O remarcă specială merită **Obcina Decilor**, deoarece este un frumos exemplu de cumpănă de ape între două pâraie omonime - Diaca, curgând în sensuri opuse, unul ca afluent al Bistriței, celălalt - al Coșnei. Prin urmare, corectă este forma plurală **Obcina Diecelor** și nu cea dintâi, înscrisă pe hărți.

În **Obcinele Bucovinei** toponimul care a impus însuși numele acestei unități este foarte frecvent în documentele medievale moldovenești, dar și în hărțile și actele cadastrale austriece, de după ocuparea Bucovinei (1775). Împreună cu apelativul - pereche el abundă în documentele Ocolului răzășesc al Câmpulungului și în actele de hotărnicire ale braniștilor mănăstirilor Putna, Sucevița, Humor, Voroneț, Moldovița (**P. Blaj, I. Iosep**, 1993).

Câteva exemple sunt suficiente. Astfel, conform unui document din 1411, hotarul satului Vama urcă "până în vârful Dealului Mare și de acolo tot pe obcina Dealului Mare". Pe hotarele braniștii Putnei, la 1490, formele urmărite de noi apar de 7 ori: "... pe obcină până la Falcău ... la Șipot, de acolo pe obcină ... obârșia Sadăului, și, pe obcină până la obârșia Ruscăi ... iarăși pe obcină, la Arsuri, și pe obcină la Dealul lui Timotei și pe obcină la Runcul lui Bercheaz și iarăși pe obcină ...". Nu mai puțin de 10 prezențe are apelativul într-un document din 1583, prin care Petru Movilă dăruiește mănăstirii Sucevița satul cu același nume, arătându-i-se hotarele: "... către apus pe opcină ... la dealul Horodnicului, ... pe opcină și la vale ... la obârșia Ruscăi ... și de acolo, drept pe opcină, la Stănișoara. Și iarăși, pe opcină ... la Prislopul popei și pe opcină, la Poiana Mărului și pe opcină la Târgșor și iarăși pe opcină ... și la Prislopul ... ce este pentru vărtec, și iarăși pe opcină ...". Poate că unele din aceste forme sunt de fapt toponime, dar, în documente, distincția nu este ușor de făcut, nici prin înțeles, nici prin grafie.

Semnificația geomorfologică și limeonimică a apelativului, repetat de 24 ori în trei documente sucevițene (1778, 1782, 1783) este clară: "s-au aflat opcină de unde să despart apele. De unde să rumpu pâraiele din opcină și cad în Voitin să stăpîniască Putna, iar care pârae să rumpu din opcină și cad în Horodnic și Pozin să stăpîniască Sucevița". Tot astfel hotarul unei moșii din Ocolul Câmpulungului este "obcina împrejur".

Cel puțin 14 documente dintre cele publicate de **T.V. Ștefanelli** (1915) menționează fie apelativul, fie toponimul, fie pe amândouă, începând chiar cu primul document al colecției, datat 1611 ("cît este cîmpu și pădure din locul Chiriții în opcină"). Nu este de mirare că în documentul nr. 106/1783, în care se precizează hotarul Domeniului Câmpulungului, hotar suprapus în mare parte cumpenelor de apă, termenii pe care îi urmărim apar de 20 de ori: "... pe Opcină ... această Opcină ... iarăși la deal tot pe Opcină ... pînă la o movilă făcută pe Opcină ... Opcina cea mare ... Opcina uscată ... Opcina Runcu ... pe Opcină la deal pînă pe vârful muntelui Feredeul ... tot pe Opcină, așa că părăile ce se scurg în apa Moldoviței se țin de hotarul Moldoviței iar cele ce se scurg în apa Moldovei se țin de hotarul Cîmpulungului ... sub Opcina pe care a fost ridicată movila (semn de hotar - n.n.) izvorăsc două părăie, unul Benea pe hotarul Cîmpulungului și altul Brodina pe Braniștea Putnei ... opcina care desparte Cîmpulungul de Braniștea Putnei ..." etc.

În cadrul celor trei subunități ale Obcinelor Bucovinei, înregistrarea toponimului se prezintă astfel: de câte 17 ori în Obcina Mestecănișului și a Feredeului și de 13 ori în Obcina Mare.

În sfârșit, să mai notăm că apelativul are și astăzi o largă circulație, dar, în mod inexplicabil, un cunoscut glosar regional (V. Arvinte și colab., 1961) nu îl consemnează.

Surprinzător numai în parte, toponimul "Obcina" a fost înregistrat și în **munții vulcanici Călimani**, fie în documente istorice, fie pe hărți vechi și actuale. Explicabil totuși,

pentru că jumătatea lor estică a aparținut Ocolului răzășesc al Câmpulungului, iar formele de relief denumite corespund accepțiunii obișnuite a apelativului. Astfel, "Opcina Călimanilor" și "Opcina cea mare" (document din 1755) nu sunt altceva decât segmente mai bine păstrate ale buzei craterului, oscilând între 1.800 și 2.000 m, care joacă rolul de cumpănă de ape între bazinul Bistriței moldovenești și cel al Mureșului, ca de altfel și pe cel de hotar natural ("tot opcina înainte") între Ocolul Câmpulungului și Transilvania. Tot documentar, cel puțin, se poate stabili și prezența apelativului.

În Giumalău, cele 7 toponime se înscriu de-a lungul a două culmi prelungi, domoale, care se desprind din zona înaltă a masivului, una spre SV, alta spre NE. Masivul fiind situat în inima Ocolului sau "republicii" Câmpulungului, toate aceste toponime, ca de altfel și cele din Obcinele Bucovinei, Călimani, Rarău ș.a. pot avea și o semnificație aparte, social - istorică.

În lipsa unor cercetări directe pe teren și a "tăcerii" hărților actuale, și în cazul **Masivului Rarău** suntem nevoiți să ne sprijinim tot pe izvoare documentare (**colecția Ștefanelli**). Ele notează atât apelativul cât și toponimul, conturând accepția lor geomorfologică și de limeonim: "toate pâraele ce curg în stânga Opcinei se țin de domeniul Câmpulung, iar cele ce curg din dreapta Opcinei se țin de Stulpicani" (1783). Dacă avem în vedere că Rarăul a făcut și el parte din "republica Câmpulungului", atunci probabil că va fi existat și sensul originar, sociologic.

Numeroase toponime se întâlnesc și în **Munții Stânișoarei**, situați pe locul II între unitățile geografice din acest punct de vedere. Cu ocazia precizării hotarelor braniștilor mănăstirești (Secu, Pângărați, Neamț, Voroneț) se atestă și apelativul, care are același sens, geomorfologic, ca și în regiunile deja prezentate. Precizările "opcina în sus" și "opcina la vale" (ca de exemplu din documentul datat 1634, referitor la braniștea Neamțului) nu trebuie să deruteze; e vorba tot despre cumpăna apelor, dar care, firesc, nu se menține la aceeași cotă, ci variază ca altitudine în profil longitudinal, prezentând vârfuri și curmături, înșeuări.

Munții Bistriței au și ei atât toponimul, cât și apelativul, îndeosebi în sectorul lor nordic, aferent fostului Ocol al Câmpulungului.

În **Masivul Ceahlău** toponimul Obcina apare de 10 ori, fiind însoțit de apelativul pereche: "zona înaltă se continuă, spre periferie, cu un sistem de interfluvii (obcine), cu orientare radiară, care se prelungesc de la baza abrupturilor, ca niște contraforturi de cetate, pînă la văile limitrofe ale Cehăului" (I. Stănescu, 1976), formând o treaptă morfologică ce nu depășește 1.200 - 1.300 m altitudine.

În **Munții Giurgeu** și în **Munții Harghita** găsim câte un singur toponim: Obcina, vârf la obârșiile pâraielor Rez și Putna și respectiv Obcina Izvoarelor, lângă Tușnad, foarte sugestiv ca semnificație geografică. Densitatea mică a toponimului în acești munți, ca de altfel și în **Munții Ciucului** (3 cazuri) și **Munții Tarcăului** (4 cazuri) sugerează că ne aflăm spre periferia sudică a arealului lui de extensiune.

Pentru **Munții Goșmanu**, toponimul a fost menționat de C. Matasă (1943), pe baza unor hărți la scară mare și a cercetărilor de teren, identificând și apelativul: "obcine în fundul Tazlăului".

Tot în grupa centrală a Carpaților Orientali, în "ținutul săcuilor", S. Opreanu (1926) citează 13 cazuri (multe cu forme corupte), dintre care o parte, nedispunând de hărțile și sursele maghiare și austriece consultate de autor, nu le-am putut localiza cu suficientă precizie pe harta noastră.

Interesantă este prezența toponimului "Obcina", considerat până acum toponim prin excelență montan, și în afara ariei carpatice. Il întâlnim - este adevărat, numai o singură dată - în **Subcarpații Moldovei** (culmea Pietricica), pe hotarul moșiei Faraoani, la 1763, dar poate mai neașteptată este prezența lui în **Podișul Moldovei**. Aici, denominarea ar putea

fi motivată atât prin realități geomorfologice și limeonimice (forme de relief - deluroase de această dată - înalte, pe hotare sătești), sociale (vechi structuri devălmașe), cât și prin transplantul de toponimie montană în podiș, odată cu admigrările de populație de la munte.

Dacă în Podișul Sucevei toponimul este foarte frecvent (31 cazuri, locul III pe regiuni geografice), în celelalte subunități ale Podișului Moldovei - este adevărat, mai depărtate de aria carpatică - toponimul și apelativul pe care le urmărim nu păreau să fie atestate. Întrucât alte mijloace nu ne-au stat la îndemână, am fost obligați să ne rezumăm la cercetarea hărților actuale și a documentelor istorice, dar numai ultimele au fost revelatoare. Astfel, într-un document din 1626 se întărește mănăstirii Humor, prisaca Bohotin în Covasna, cu hotarul "opcina pe deasupra dealului, pe amîndoa părțile", iar un altul (ante 1495), la fel de sugestiv, se referă la hotarul târgului Bârlad: "pe vîrfu dealului ... pe obcină". Dacă la cele 2 documente adăugăm explicațiile date apelativului de C. Conachi (1887) citate mai sus, explicații necesare verificării documentelor de proprietate de către comisiile Regulamentului Organic, putem considera că există suficiente argumente pentru a afirma că în Moldova, inclusiv în zona de podiș, apelativul va fi avut o largă circulație, deducție ce contribuie efectiv la completarea hărții noastre.

În cazul **Țării Vrancei**, am plecat de la premiza că, dată fiind păstrarea până târziu a proprietății răzășești, ar fi trebuit să se fi păstrat și toponimul, și apelativul. Dacă în primul caz cercetările noastre au fost infructuoase, în câteva din primele documente publicate de **C. Constantinescu - Mircești** și **H.H.Stahl** (1929) apelativul a putut fi identificat. Pe această bază se poate preciza că Vrancea este singura regiune din țară unde semnificația sociologică este clar și direct atestată, termenii "*opcina*", "*ocina*" și "*moșie*" alternând și repetându-se de nenumărate ori. Aceeași accepție a apelativului ("să-i fie opcină moșie") este confirmată de documentele putnene publicate de **A. Sava** (1929, p.128), dar, spre deosebire de prima colecție citată, aceasta consemnează - în două documente târzii, este adevărat - (din 1804 și 1817) și sensul geomorfologic, și de hotar: "drept la deal, pe opcina plaiului", "până în opcina munților de unde curg apele către Moldova ... arătându-să și opcinile munților".

Concluzii

Față de cele maximum 15 cazuri înregistrate până acum de diferiți autori, noi am identificat 241 toponime, situate în numeroase unități geografice, dar apreciem că anchetele de teren și alte surse informative ar putea spori inventarul toponomastic.

Toponimul "*Obcina*" și apelativul - pereche, care îl însoțește aproape peste tot, apar atât în zone cu roci sedimentare cutate (carpatice și subcarpatice), cât și metamorfice și vulcanice, desemnând, în toate, un anumit "stil" de relief: culmi prelungi, domoale, în general joase, paralele, separate de văi de asemenea paralele. În spiritul ideii generale, atât de realiste, exprimată de **G. Vâlsan** (1938), vizualizarea cartografică a răspândirii lor poate deschide noi unghiuri de abordare și explicare, inclusiv din perspectivă interdisciplinară (arie de formare, direcții de difuzie, corelații cu substratul etnic etc).

Singura regiune unde s-a păstrat sensul original, social-economic, al apelativului este Vrancea, dar el nu pare să fi trecut în toponomastica locală. În toate celelalte regiuni s-a păstrat doar semnificația derivată ("aparentă" - sensu I. Iordan), deci mai târzie, de limeonim și geomorfonim. Unanimitatea semnificației derivate exprimată de documentele de hotărnicire ale braniștilor mănăstirești demonstrează că cel puțin din secolele XV - XVI vechiul înțeles sociologic se pierduse; altfel, aplicat la domenii mănăstirești, termenul "*obcina*" ar fi un nonsens. Mai mult, din secolul al XVIII-lea, și înțelesurile geomorfologice și limeonimice încep să fie uitate, de vreme ce actele oficiale moldovenești și austriece resimt necesitatea unor explicații lămuritoare și apar tautologii de tipul "muchea obcinii".

Chiar dacă se acceptă originea slavă a apelativului, împrumutul său în lexicul limbii

române este vechi, iar toponimul este dat de români ("toponim pseudoslav" din punct de vedere genetic - sensu E. Petrovici, 1970), fiind pe nedrept ignorat până acum în această calitate.

Faptul că în partea centrală și sudică a Podișului Moldovei (mai rar la munte) o mare frecvență înregistrează apelativele/ toponimele "zare" și "muchie", cu un conținut geomorfologic asemănător celui de "obcină", explică, poate, slaba toponimizare a acestuia din urmă.

În sfârșit, se impune să arătăm că pe baza prezenței toponimului spontan în anumite unități carpatice, au fost propuse și toponime livrești, dintre care unele "au prins", altele nu: **Obcinele moldovenești** (V. Mihăilescu, 1927), **Obcinele Bucovinei** (perfect justificat de larga circulație a apelativului și frecvența toponimului), **Obcinele Brodinei** (N. Barbu, 1976), **Obcina Suhardului** (N. Popp, 1972), **Obcina Țibăului**, **Obcinele nordice și Obcina Cârlibabei** (T. Morariu, Gr. Posea, I. Mac, 1980).

Toponimele Obcina Mestecănișului, Obcina Feredeului și Obcina Mare sunt doar în parte livrești, și anume în măsura în care au rezultat prin generalizarea geografică și cartografică-livrescă, nu populară - a microtoponimelor spontane respective la trei mari sisteme muntoase.

Se cunosc încercări de "transplantare" cărturărească a toponimului "Obcina" și în alte regiuni: **Obcinele Brașovului** sau **Obcinele sudice** (Gr. Posea, 1972; T. Morariu, Gr. Posea, I. Mac, 1980; Gr. Posea, L. Badea, 1982), **Obcinele Obârșiiilor** (în Colinele Tutovei; P. Poghirc, 1972) ș.a.

Resumé

Par rapport aux travaux publiés jusqu'à présent, l'auteur démontre que le toponyme a une plus grande fréquence et une large diffusion.

Au début, le terme a eu le sens de propriété commune (du slave "obcina"), mais avec le temps il a été déformé, en recevant une signification surtout géomorphologique (des cimes allongées, douces, parallèles, jouant souvent, le rôle de limites des propriétés).

Finalement, on fait quelques précisions concernant le terme commun et le toponyme dans des régions géographiques.

BIBLIOGRAFIE

- Barbu N., (1976), *Obcinele Bucovinei*, Edit. Științifică, București.
- Blaj P., Iosep I., (1993), *Contribuții la cunoașterea braniștilor din Bucovina*, "Suceava" - Anuarul Muzeului Bucovinei, XVII - XIX, 1990 - 1992, Suceava.
- Candrea A., Adamescu Gh. (1926), *Dicționarul enciclopedic ilustrat*, I, București.
- Constantinescu C. D., Stahl H. H., (1929), *Documente vrâncene*, vol. I, București.
- Grămadă N., (f.a.), *Toponimia Bucovinei*, mss., Arh. Statului, Suceava.
- Grigorovitz E., (1908), *Dicționarul geografic al Bucovinei*, București.
- Iosep I., (1993), *Toponimul Obcina - răspândire și semnificație*, "Suceava" - Anuarul Muzeului Bucovinei, XVII - XIX, 1990 - 1992, Suceava.
- Papahagi T., (1925), *Graiul și folclorul Maramureșului*, București.
- Sava A., (1929), *Documente putnene*, I, Focșani.
- Ștefanelli V.T., (1915), *Documente din vechiul ocol al Câmpulungului Moldovenesc*, București.
- *** (1901), *Marele dicționar geografic al României*, vol. IV, București.

Universitatea "Ștefan cel Mare"
Suceava